

دانشگاه تهران

دانشده بهداشت

پایان نامه

برای دریافت درجه فوق لیسانس بهداشت عمومی

M. P. H.

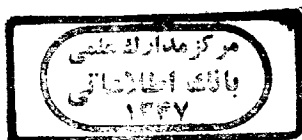
در رشته مدیریت

موضوع " بررسی خدمات دندان پزشکی در تهران "

براعنائی جناب آقای دکتر مارو خانیمان

نگارش دکتر محمد مهدی مساریزدی

سال تحصیلی ۱۳۵۲ - ۱۳۵۳

بررسی خدمات دندان پزشکی در تهران

فهرست مطالب

مقدمه

- ۱- هدف از بررسی صفحه ۲
۲- روش تحقیق " ۲
۳- اطلاعات جمعیتی شهر تهران " ۴

فصل اول

تاریخچه

- ۱- تاریخچه دندان پزشکی " ۵
۲- جدول تأسیس دانشکده ها " ۶
۳- نمودار فارغ التحصیلان (دانشگاه تهران -
دانشگاه ملی) " ۷
۴- فارغ التحصیلان خان از کشور " ۹
۵- تاریخچه آموزشگاه بهداشت دهان " ۱۱

فصل دوم

بررسی نیروی انسانی موجود در تهران

الف - دندان پزشکان

- ۱- آمار دندان پزشکان تهران " ۱۳

۱۲	صفحه	۲- ملجبهای تمام وقت - نیمه وقت
۱۳	"	۳- امار متخصصین
۱۴	"	۴- جدول مقایسه توزیع دندان پزشکی در سطح کشور و در تهران بزرگ
۱۵	"	۵- جدول مقایسه توزیع دندان پزشکی در ده شهر ایران و در تهران بزرگ
۱۷	"	۱- بررسی گروه سنی و جنسی
۱۸	"	ب- پرستاری بهداشت دندان
۱۹	"	ج- تکسین پروتز دانشگاه ملی
۲۰	"	د- بررسی وضع دندانسازان تهران
۲۰	"	۱- تعداد افراد گروه
۲۱	"	۲- موقمیت سنی
۲۲	"	۳- میزان تحمیلات
۲۲	"	۴- مدت اشتغال بکار دندانسازی (تجربه)

فصل سوم

تقسیم بندی خدمات دندان پزشکی با توجه به نحوه تأمین و تعمیم آن

نیاز - تقاضا

۱- تقسیم خدمات دندان پزشکی با توجه به نحوه

۲۵

تأمین و تعمیم آن

۲- نسبت دندانپزشکی به جمعیت

صفحه ۲۵

(استاذ ارشد سازمان بهداشت جهانی)

۳- مقایسه نسبت دندان پزشکی به جمعیت در چند

۲۶

کشور مختلف (امریکا - انگلستان - ترکیه

ژاپن - شوروی - فرانسه)

۴- نسبت دندان پزشکی به پزشکی در کشورهای فوق

۲۷

۵- نسبت دندان پزشکی به جمعیت در تهران

۲۷

۶- نقشه توزیع مطب دندان پزشکان در نقاط

بیوست

مختلف تهران

فصل چهارم

۲۸ بررسی سهم بهداشت دهان و دندان در برنامه

نقشه

ریزی مملکتی

فصل پنجم

پیشنهادهای

بخش اول بهداشت دهان و دندان

بخش دوم - پیشگیری

بخش سوم - تأمین نیروی انسانی

فهرست جداول

- جدول ۱ - جدول تأسیس دانشکده های دندان پزشکی در ایران ۶ صفحه
- جدول ۲ - جدول دندان پزشکان فارغ التحصیل از شان مشغول خدمت در تهران ۹
- جدول ۳ - مقایسه آماری شان التحصیلان دختر در سه دهه ۱۰
- جدول ۴ - مقایسه توزیع دندان پزشکان در استان شهر و در تهران بزرگ ۱۴
- جدول ۵ - مقایسه توزیع دندان پزشکان در دهم شهر ایران و در تهران بزرگ ۱۵
- جدول ۶ - تعداد کل دانشجوایان دندان پزشکی دانشگاه های ایران ۱۶
- جدول ۷ - بررسی دندان پزشکان تهران بر اساس گروه سنی و جنسی ۱۷
- جدول ۸ - شان التحصیلان آموزشگاه عالی بهداشت دندان ۱۸
- جدول ۹ - شان التحصیلان تکنسین پروتز ۱۹
- جدول ۱۰ - جدول شاغلین غیر مجاز بر حسب ۲۱

گروه های سنی

جدول ۱۱ - جدول بررسی مدت اشتغال بنابر صفحه ۲۲

۲۲ شاغلین غیرمجاز در امر دندان پزشکی

جدول ۱۲ - بررسی میزان تحصيلات شاغلین غیرمجاز ۲۳

جدول ۱۳ - بررسی وضعیت زناشویی شاغلین غیرمجاز

جدول ۱۴ - وضعیت درآمد شاغلین غیرمجاز ۲۳

جدول ۱۵ - نسبت یک دندانپزشک به جمعیت در ۲۶

فرانسه - انگلستان - ترکیه - ژاپن -

شوروی - امریکا .

جدول ۱۶ - نسبت دندان پزشکی به پزشک در شهرهای ^{فوق} ۲۷

جدول ۱۷ - آموزش دندان پزشکی و عمل کرد در برنامه ۲۹

سوم در چهارم .

جدول ۱۸ - جدول استاندارد دندانپزشک و مربی ۲۹

دندان در برنامه پنجم

فهرست نمودارها

- ۷ صفحه
نمودار ۱ - نمودار فارغ التحصیلان دانشکده دندان
پزشکی دانشگاه تهران
- ۸
نمودار ۲ - نمودار فارغ التحصیلان دانشکده دندان
پزشکی دانشگاه ملی
- ۱۶
نمودار ۳ - نمودار فارغ التحصیلان آموزشگاه عالی
پیدا شد دندان دانشگاه تهران

مقدمه

- بررسی خدمات بهداشتی و درمانی مبنائی است که بر اساس آن برنامه های -
 بهداشتی طرح و پی ریزی میشوند .
- شکی نیست بدون تجزیه و تحلیل اطلاعات بودست آوردن يك تصویر کلی از وضع موجود نه تنها مشکلات را آنچنان که هست نمایان نمیسازد بلکه ارائه يك طرح -
 معقول را غیر ممکن مینماید .
- بر اساس این فکر با توجه به تحصیلات دندان پزشکی و اطلاعات و تجربیاتیکه در -
 دانشکده بهداشت کسب نمودم و بخصوص همواره از راه هنمائیهای گروه خدمات
 بهداشتی دانشکده بهره مند بودام به " بررسی خدمات دندان پزشکی -
 در تهران " پرداختم .
- در جمع آوری اطلاعات موجود سازمانهای مختلفی نهایت همکاری را ابراز نمودند -
 وظیفه خود میدانم که سازمان نظام پزشکی ایران صمیمانه سپاسگزار باشم
 مساعدتهای دانشکده دندان پزشکی دانشگاه تهران و اداره کل خدمات بهداشت
 دهان و وزارت بهداشتی نیز فراموش نشدنی است . در خاتمه از جناب آقای دکتر
 ساروخانیان که راهنمائی این رساله را قبول فرمودند تشکر مینماید .

هدف از بررسی

- ۱- بدست آوردن يك تصوير كلّي از وضع فعلی خدمات دندانپزشکی در تهران
- ۲- ارائه پیشنهاد

روش تحقیق

- ۱- بررسی کلیه کارتهای ثبت نام دندان پزشکان مشغول خدمت در تهران -
(۲۵۸ کارت) که در تاریخ تنظیم این پایان نامه در سازمان مرکزی نظام پزشکی ایران موجود بود .
- اطلاعات جمع آوری شده بشرح زیر تنظیم گردید :
- الف - بررسی گروه سنی
- ب - بررسی گروه جنسی
- ج - تعداد مطبهای نیمه وقت تمام وقت
- د - بررسی نحوه توزیع مطب در تهران (نقشه پیوست)
- ه - آمار فارغ التحصیلان از کشورهای خارج
- ۲- جمع آوری اطلاعات آماری از دانشگاه دندان پزشکی دانشگاه تهران - ملی و همچنین آموزشگاه عالی بهداشت دهان .
- ۳- بررسی از وضع دندانسازان تهران

استفادهاز آمار جمع‌آوری شده توسط ادارهبهداشت دهان و دندان وزارت -

بهداری بشخص‌زیر:

الف - تعداد افراد گروه

ب - موقعیت سنی

ج - میزان تحصیلات

د - مدت اشتغال به‌کار دندانسازی (تجربه)

هـ - استفادهاز مدارك موجود در سندیکای دندان‌سازان

بررسی توزیع آنها (فعالیت شفلی) در نقاط مختلف تهران

اطلاعات جمعیتی شهرتهران

جمعیت شهرستان تهران در سال ۱۳۴۹ بالغ بر ۶۶۲۰۰ نفر ۳۵ نفر

۳٪

رشد سالیانه جمعیت

۲/۹٪

مهاجرت پذیری

$\frac{1}{8}$

نسبت جمعیت تهران بکل کشور

باتوجه به رشد سالیانه جمعیت و مهاجرت پذیری شهرتهران برآورد میشود که

جمعیت فعلی بالغ بر چهار میلیون باشد .

تعداد دانشآموزان تهران (ازکودکستان تا پایان دبیرستان) به يك ميليون

میرسد .

فصل اول

تاریخچه دندانپزشکی :

پیدایش خدمات دندانپزشکی آنچه که بصورت تمدون آمد هاست در —

پاپیروسها مشاهده میشود و در رومیها نسبت میدهند . (۲)

آنچه که در ایران در دستداریم از نوشته های محمد بن زکریای رازی (۲)

در باره بهداشت و بیماریهای دندان است و در کتاب قانون ابن سینا (۲)

نیز در باره رعایت بهداشت دهان و دندان و مختصری از درمان بیماریهای لثه ای

و آنچه که امروزه بیماریهای نسج پیرامون دندان مینا مند سخن رفته است .

در قرن هیجدهم (۳) دندانپزشکی در فرانسه حرفه شناخته شده ای بود و

است ولیکن آموزش آن تحت نظام خاصی نبوده و بر اساس کسب تجربه از شاغلین باین

حرفه منتقل میشد هاست .

در سال ۱۸۳۹ نخستین مدرسه (۳) در بالتیمور امریکا تاسیس شد و بدنبال آن

انگلستان و آلمان و فرانسه بتاسیس آن اقدام نمودند .

در ایران آموزش در رشته دندانپزشکی و دندانسازی تا سال ۱۳۰۹ بر پایه نظام

خاصی مبتنی نبود هاست و باین لحاظ تاریخچه مدونی در دست نداریم .

در سال ۱۳۰۹ اولین اساسنامه مدون برای آموزش دندانپزشکی بتصویب شورای عالی

فرهنگ رسید (۱) .

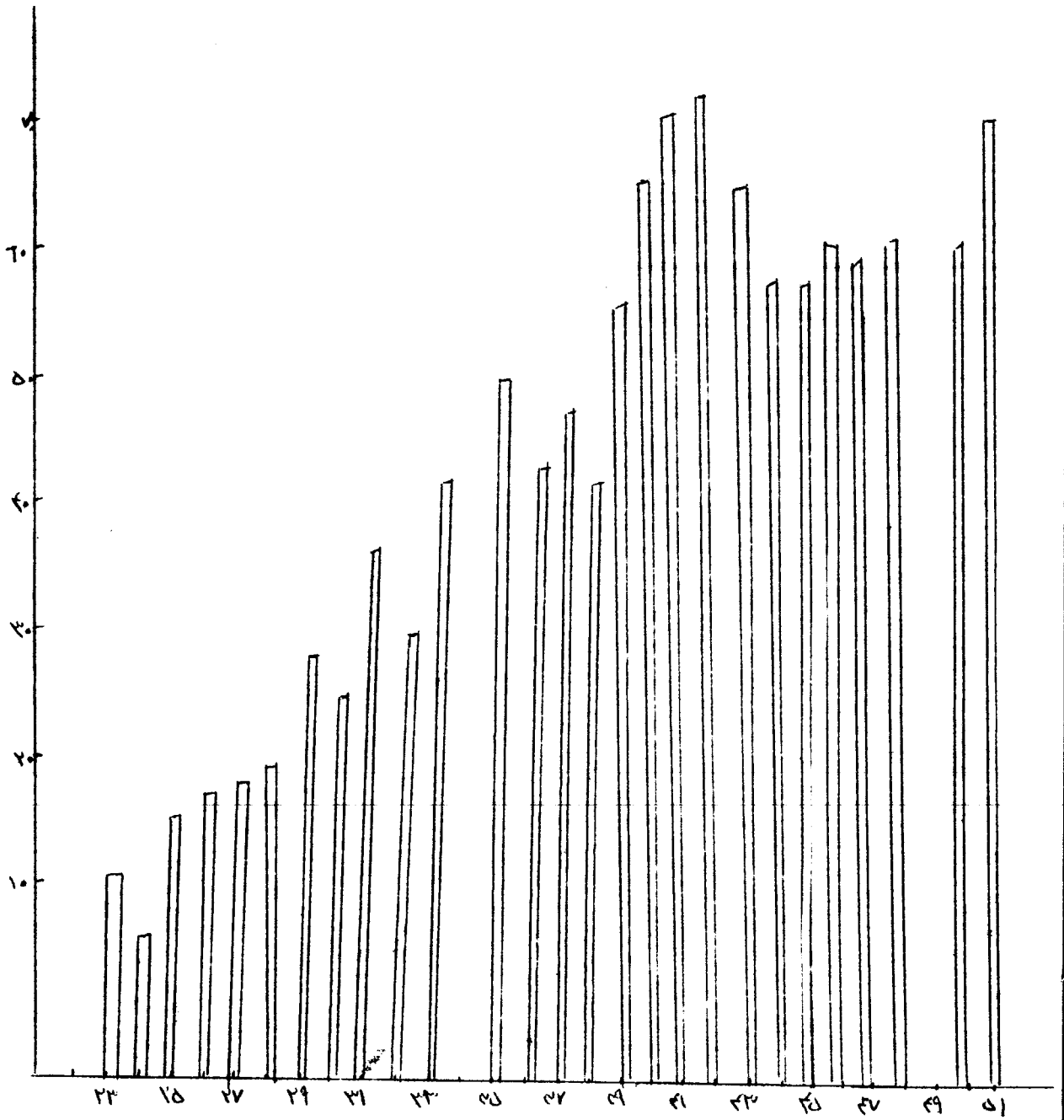
در سال ۱۳۱۲ با تصویب قانون تأسیس دانشگاه تهران دانشکده دندانپزشکی بصورت یکی از سه شعبه دانشکده پزشکی شناخته شد و اولین گروه در سال ۱۳۱۴ طبق یک برنامه چهارساله فارغ التحصیل شدند و عنوان این گروه "طبيب - دندان ساز" بوده .

در سال ۱۳۱۸ دوره دکتری دانشکده بصویب شورای دانشگاه تهران رسید و در سال ۱۳۳۵ آموزش دندانپزشکی به دوره پنجساله تبدیل گردید و بالاخره با توجه به برنامه های جدید آموزشی و هماهنگی با برنامه های آموزشی کشورهای دیگر در سال ۱۳۴۳ دوره آموزشی به شش سال تبدیل گردید .
 با توجه به نیاز کشور و افزایش تقاضا دانشکده های دندانپزشکی دانشگاه ملی ، مشهد ، شیراز ، نیز تأسیس و شروع بکار نمودند .

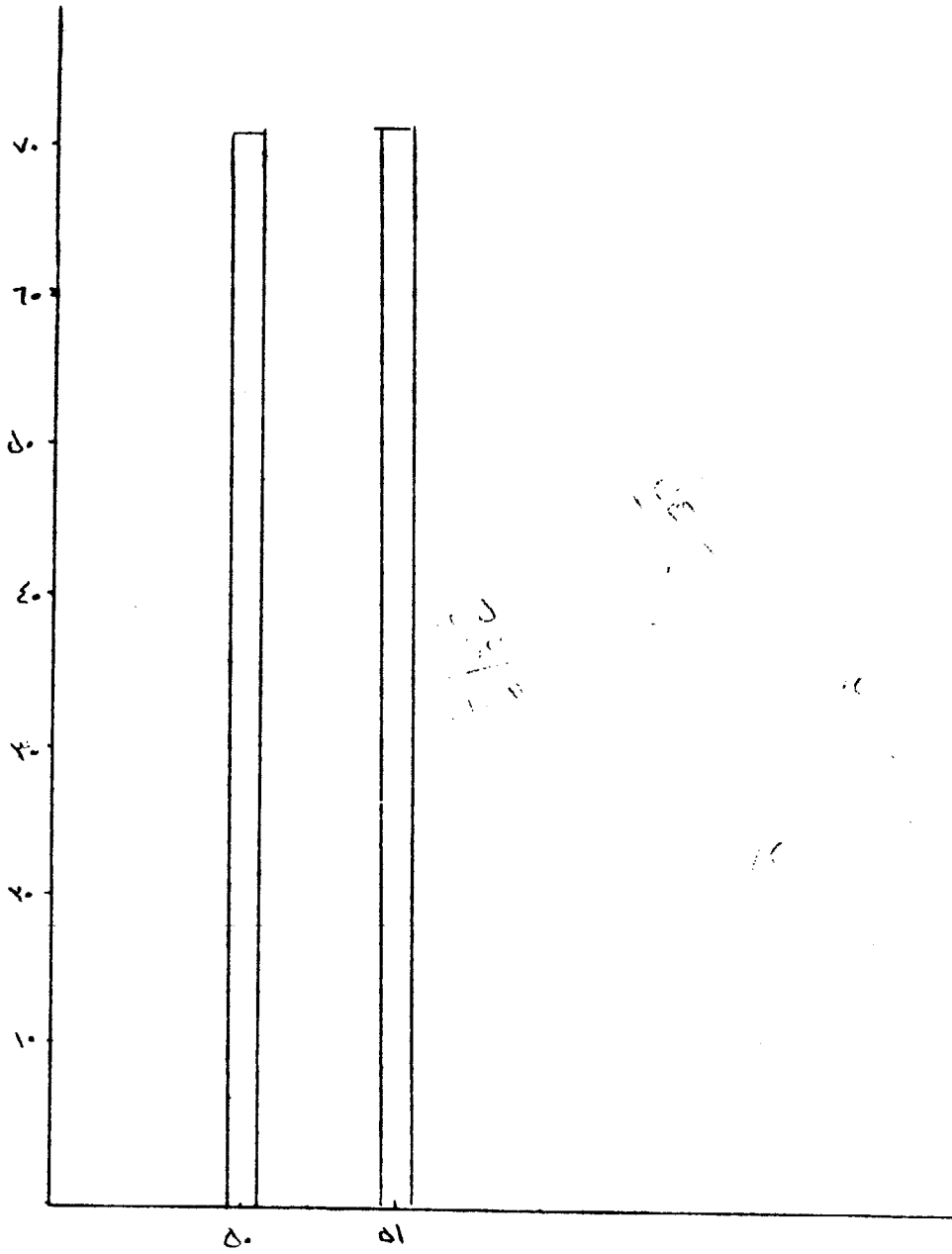
در جدول زیر سال تأسیس هر یک دید میشود - و نیز نمودار فارغ التحصیلان دانشکده دندان پزشکی :

سال تحصیلی	محل	نام دانشکده
۱۳۱۲	تهران	دانشکده دندانپزشکی دانشگاه تهران
۱۳۴۴	تهران	" ملی "
۱۳۴۴	مشهد	" مشهد "
۱۳۴۸	شیراز	" پهلوی "

جدول تأسیس دانشکده های دندانپزشکی در ایران (جدول ۱)

نمودار فارغ التحصیلان (ه) دانشکده دندانپزشکی دانشگاه تهران (نمودار ۱)

نمودار فارغ التحصیلان (۶) دانشکده دندانپزشکی دانشگاه ملی (نمودار ۲)